

ODPORÚČANIA

ODPORÚČANIE KOMISIE (Euratom) 2016/538

zo 4. apríla 2016

o uplatňovaní článku 103 Zmluvy o Euratome

[oznámené pod číslom C(2016) 1168]

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, a najmä na jej článok 103 v spojení s článkom 106a, ktorý odkazuje na článok 292 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,

keďže:

- (1) Jednou z úloh Spoločenstva podľa článku 2 písm. h) zmluvy je vytvárať s ďalšími krajinami a medzinárodnými organizáciami také vzťahy, ktoré urýchlia rozvoj mierového využívania jadrovej energie. Na dosiahnutie tejto úlohy má Spoločenstvo podľa hlavy II kapitoly 10 zmluvy právomoci v oblasti vonkajších vzťahov.
- (2) Podľa článku 101 zmluvy Spoločenstvo smie v rámci svojich právomocí a jurisdikcie vstupovať do záväzkov uzatváraním dohôd alebo zmlúv s tretím štátom, medzinárodnou organizáciou alebo štátnym príslušníkom tretieho štátu. Podľa týchto ustanovení Euratom uzavrel dohody s hlavnými dodávateľskými krajinami Spoločenstva.
- (3) Článok 102 na druhej strane splnomocňuje Spoločenstvo uzatvárať dohody, v ktorých sú stranami popri Spoločenstve aj členské štáty. Takéto dohody možno v Spoločenstve vykonávať len v úzkej spolupráci medzi inštitúciami Spoločenstva a členskými štátmi, a to tak v procese prerokovania a uzatvárania dohôd, ako aj pri plnení prijatých záväzkov.
- (4) V súlade so zmluvou si členské štáty za podmienok stanovených v nej zachovávajú možnosť podpisovať zmluvy v úlohe aktérov na medzinárodnej scéne, a teda majú právo kedykoľvek uzatvárať s tretími krajinami dvojstranné dohody, ktoré sa týkajú otázok v oblasti pôsobnosti Zmluvy o Euratome.
- (5) Ústrednú úlohu pri zosúladovaní potreby zabezpečiť jednotu a nadradenosť práva Euratomu a slobody členských štátov pri udržiavaní vonkajších vzťahov v oblasti jadrovej energie zohráva článok 103. Podľa neho členské štáty musia Komisii oznamovať návrhy dohôd a zmlúv s tretím štátom, medzinárodnou organizáciou alebo štátnym príslušníkom tretieho štátu, ak sa tieto dohody alebo zmluvy dotýkajú oblasti pôsobnosti zmluvy. Ak návrh dohody alebo zmluvy obsahuje ustanovenia, ktoré bránia plneniu zmluvy, Komisia má dotknutému členskému štátu predložiť pripomienky do jedného mesiaca od prijatia takehoto oznámenia. Štát nesmie uzatvoriť navrhovanú dohodu alebo zmluvu, pokiaľ nevyhovie námietkam Komisie alebo nesplní nález Súdneho dvora vydaný v zrychlenom konaní vyjadrujúci súlad navrhovaných ustanovení s ustanoveniami zmluvy.
- (6) Súdny dvor Európskych spoločenstiev vo svojom rozsudku 1/78 zo 14. novembra 1978 uviedol, že účelom článku 103 je zabezpečiť, aby sa ustanovenia zmluvy neobchádzali na základe dohôd alebo zmlúv členských štátov s tretími stranami ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Zbierka rozhodnutí Súdneho dvora 1978, s. 02151.

- (7) Posudzovanie podľa článku 103 sa vzťahuje na zlučiteľnosť návrhu dohody alebo zmluvy s ustanoveniami Zmluvy o Euratome a sekundárnymi právnymi predpismi prijatými na jej základe. Nevzťahuje sa na zlučiteľnosť návrhu dohody alebo zmluvy s ustanoveniami Zmluvy o fungovaní Európskej únie.
- (8) Pri uplatňovaní článku 103 sa získali značné skúsenosti. Tie ukazujú, že určité aspekty *acquis* Euratomu majú bezprostredný význam v kontexte vonkajších vzťahov členských štátov. Komisia vo svojich pripomienkach v nadväznosti na posúdenia podľa článku 103 musí opakovane upriamovať pozornosť členských štátov na konkrétne ustanovenia práva Euratomu. Na uplatňovanie článku 103 sú teda potrebné usmernenia. Cieľom tohto odporúčania je pripomenúť hlavné ustanovenia, ktoré sú v tejto súvislosti relevantné, a poskytnúť členským štátom pri rokovaní o návrhoch dohôd a zmlúv lepšiu orientáciu a právnu istotu.
- (9) Mesačná lehota uvedená v druhom odseku článku 103 začína plynúť odo dňa, keď Komisia prijme spomínané oznámenie. Oznámenie sa považuje za prijaté až vtedy, keď má Komisia k dispozícii úplný spis.
- (10) Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady 994/2012/EÚ⁽¹⁾ poskytuje členským štátom možnosť požiadať Komisiu o pomoc pri rokovaní o medzinárodných dohodách, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti uvedeného rozhodnutia. Rovnakú možnosť by členské štáty mali mať aj pri prerokúvaní dohôd alebo zmlúv, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti Zmluvy o Euratome.
- (11) Jadrový výskum patrí do oblasti pôsobnosti Zmluvy o Euratome, ako je stanovené v hlave II kapitole 1 s názvom Podpora výskumu. Toto odporúčanie Komisie sa preto týka aj medzinárodných dohôd o výskume v oblasti jadrového štiepenia a jadrovej syntézy bez ohľadu na ich označenie.
- (12) Cieľom základných noriem, ktoré Spoločenstvo stanovilo podľa hlavy II kapitoly 3 zmluvy, a najmä smernice Rady 2009/71/Euratom⁽²⁾, smernice Rady 2011/70/Euratom⁽³⁾ a smernice Rady 2013/59/Euratom⁽⁴⁾, je zabezpečiť ochranu zdravia pracovníkov a širokej verejnosti pred nebezpečenstvom ionizujúceho žiarenia bez ohľadu na jeho zdroj. Sú základom právneho systému vytvoreného zmluvou, a preto majú kľúčový význam v kontexte posudzovania podľa článku 103.
- (13) Hlavou II kapitolou 6 zmluvy sa ustanovuje Zásobovacia agentúra Euratomu a udeľuje sa jej výlučné právo uzatvárať zmluvy o dodávkach rúd, zdrojových materiálov a osobitných štiepných materiálov s pôvodom zo Spoločenstva alebo mimo neho. Ak návrh dohody alebo zmluvy, ktorých sa týka toto odporúčanie, zahŕňa aj ustanovenia o dodávkach, posúdením zo strany Komisie na základe článku 103 by nemalo byť dotknuté výlučné právo agentúry uzatvárať zmluvy o dodávkach; to, že agentúra spolupodpisuje zmluvy o dodávkach, zasa nemá vplyv na posúdenia Komisie o zlučiteľnosti návrhov dohôd a zmlúv členských štátov s ustanoveniami zmluvy a jej sekundárnej legislatívy.
- (14) Jedným z hlavných pilierov európskej stratégie energetickej bezpečnosti je diverzifikácia vonkajších dodávok a súvisiacej infraštruktúry. Komisia a členské štáty sa vyzývajú, aby v prípade potreby spolupracovali na trhu s uránom a jadrovým palivom na diverzifikácii dodávok jadrového paliva. Komisia sa zaväzuje systematicky zohľadňovať diverzifikáciu dodávok palív pri posudzovaní nových jadrových investičných projektov a nových návrhov dohôd alebo zmlúv s tretími krajinami. Zásobovacia agentúra Euratomu na druhej strane má zabezpečiť, aby nové investície nebránili diverzifikácii dodávok paliva. Toto odporúčanie prispieva k dosiahnutiu uvedených cieľov.

(1) Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady 994/2012/EÚ z 25. októbra 2012, ktorým sa ustanovuje mechanizmus výmeny informácií, pokiaľ ide o medzivládne dohody v oblasti energetiky medzi členskými štátmi a tretími krajinami (Ú. v. EÚ L 299, 27.10.2012, s. 13).

(2) Smernica Rady 2009/71/Euratom z 25. júna 2009, ktorou sa zriaďuje rámec Spoločenstva pre jadrovú bezpečnosť jadrových zariadení (Ú. v. EÚ L 172, 2.7.2009, s. 18).

(3) Smernica Rady 2011/70/Euratom z 19. júla 2011, ktorou sa zriaďuje rámec Spoločenstva pre zodpovedné a bezpečné nakladanie s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom (Ú. v. EÚ L 199, 2.8.2011, s. 48).

(4) Smernica Rady 2013/59/Euratom z 5. decembra 2013, ktorou sa stanovujú základné bezpečnostné normy ochrany pred nebezpečenstvami vznikajúcimi v dôsledku ionizujúceho žiarenia a ktorou sa zrušujú smernice 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom a 2003/122/Euratom (Ú. v. EÚ L 13, 17.1.2014, s. 1).

- (15) V súlade s článkom 104 druhým odsekom zmluvy by členské štáty mali oznámiť Komisii na jej žiadosť všetky informácie o dohodách alebo zmluvách uzatvorených osobami alebo podnikmi s tretími krajinami, medzinárodnými organizáciami či štátnymi príslušníkmi tretích krajín, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti zmluvy,

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

1. Pod „návrhom dohody alebo zmluvy“ v zmysle článku 103 zmluvy treba rozumieť akúkoľvek dohodu dohodnutú členským štátom bez ohľadu na jej označenie, ktorá sa týka záležitostí patriacich do oblasti pôsobnosti zmluvy ⁽¹⁾. Do pôsobnosti článku 103 patria aj návrhy dohôd a zmlúv, ktorými sa menia existujúce dohody alebo zmluvy medzi jedným alebo viacerými členskými štátmi a tretím štátom, medzinárodnou organizáciou alebo štátnym príslušníkom tretieho štátu týkajúce sa záležitostí patriacich do oblasti pôsobnosti zmluvy. Návrh dohôd alebo zmlúv o dodávke alebo spracovaní, premene alebo úprave rúd, zdrojových materiálov alebo osobitných štiepných materiálov, ktoré majú byť uzavreté medzi podnikmi a oznamovať sa Zásobovacej agentúre Euratomu alebo sa jej predkladať na uzavretie v súlade s kapitolou 6 hlavy II zmluvy, by sa však Komisii podľa článku 103 nemali oznamovať.

ČASŤ I

Prednotifikačná fáza

2. Ak členský štát zamýšľa začať rokovania s tretím štátom, medzinárodnou organizáciou alebo štátnym príslušníkom tretieho štátu o návrhu dohody alebo zmluvy, môže o tomto zámere písomne informovať Komisiu. Ak členský štát vykoná takéto oznámenie o rokovaní, odporúča sa, aby Komisiu pravidelne informoval aj o ich priebehu. Zároveň môže požiadať Komisiu, aby mu poskytla usmernenia, ako predísť nezlučiteľnosti návrhu zmluvy alebo dohody so zmluvou.

Členské štáty môžu požiadať Komisiu o účasť na rokovaní v úlohe pozorovateľa, ak to považujú za potrebné.

3. Členským štátom sa odporúča, aby predložili oznámenie podľa článku 103 po tom, čo zmluvné strany dosiahnu dohodu *ad referendum* o všetkých hlavných prvkoch návrhu dohody alebo zmluvy, ale ešte pred jeho uzavretím.
4. Členským štátom sa odporúča, aby Komisii elektronicky zaslali predbežnú verziu oznámenia vrátane všetkých sprievodných dokumentov ⁽²⁾. Po elektronickej zásielke by v každom prípade malo nasledovať oznámenie úplnej dokumentácie v papierovej podobe.

ČASŤ II

Obsah oznámenia

5. Oznámenie by malo obsahovať v závislosti od konkrétneho dokumentu tieto prvky:
  - a) znenie návrhu dohody alebo zmluvy;
  - b) prílohy alebo dodatky k návrhu dohody alebo zmluvy;
  - c) akékoľvek iné dohody alebo zmluvy v aktuálne platnom znení uvedené v oznámení návrhu dohody alebo zmluvy.

⁽¹⁾ Pod „dohodou“ v zmysle článku 4 ods. 4 smernice 2011/70/Euratom však treba rozumieť dohodu, ktorá sa osobitne týka využívania úložiska v zmysle výkladu uvedeného článku.

⁽²⁾ Adresa na zaslanie je: ENER-LUX-Euratom-ARTICLE-103@ec.europa.eu.

ČASŤ III

Zlučiteľnosť návrhu dohody alebo zmluvy so zmluvou

6. Členským štátom sa odporúča, aby vo svojich návrhoch dohôd a zmlúv uvádzali výslovný odkaz na to, že sú členmi Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, a na záväzky, ktoré z toho vyplývajú. Navrhuje sa, aby pripomínali, že v prípade rozporu medzi ustanoveniami návrhu dohody alebo zmluvy a ustanoveniami práva Euratomu má prednosť právo Euratomu. Pri prerokúvaní návrhov dohôd alebo zmlúv členské štáty musia náležite zohľadniť právomoci Spoločenstva, ako aj zásady a základné slobody zakotvené v zmluve v súvislosti so spoločným jadrovým trhom a akékoľvek požiadavky vyplývajúce z aktov inštitúcií prijatých podľa zmluvy.
7. Členské štáty musia zabezpečiť, aby ich návrhy dohôd alebo zmlúv neobsahovali ustanovenia, ktoré sú v rozpore so základnými normami stanovenými podľa hlavy II kapitoly 3 zmluvy. Ide konkrétne o:
  - i) zásadu konečnej zodpovednosti členských štátov za nakladanie s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom, ktorý sa vyprodukuje na ich území;
  - ii) zásadu konečnej zodpovednosti členských štátov alebo tretích krajín, odkiaľ sa rádioaktívny odpad alebo vyhoreté palivo prepravujú na spracovanie alebo prepracovanie, za bezpečné a zodpovedné uloženie týchto materiálov;
  - iii) požiadavku, aby sa rádioaktívny odpad likvidoval v tom členskom štáte, v ktorom vznikol, ak nie sú splnené podmienky stanovené v sekundárnych právnych predpisoch prijatých podľa zmluvy.
8. Pri rokovaní o návrhoch dohôd alebo zmlúv členské štáty musia náležite zohľadňovať požiadavky spoločnej politiky zásobovania podľa hlavy II kapitoly 6 zmluvy, a najmä potrebu zabezpečiť pravidelné a rovnomerné dodávky rúd, zdrojových materiálov alebo osobitných štiepných materiálov každému užívateľovi v Spoločenstve, pričom sa uplatňuje právo Zásobovacej agentúry Euratomu uzatvárať zmluvy o dodávkach. Členské štáty predovšetkým musia zabrániť zahrnutiu ustanovení, ktoré by mohli spôsobiť, že nejaký používateľ na ich území by sa stal príliš závislým od jediného zdroja dodávok alebo jediného poskytovateľa služieb, zariadení či technológií palivového cyklu. Členské štáty nesmú do návrhov zahŕňať ustanovenia, ktorých cieľom alebo výsledkom je uzavretie trhu pred alternatívnymi dodávateľmi alebo poskytovateľmi, prípadne skomplikovanie ich vstupu na trh.
9. Odporúča sa, aby členské štáty v návrhoch dohôd a zmlúv pripomínali, že na všetok jadrový materiál vymieňaný podľa uvedených návrhov dohôd alebo zmlúv sa počas všetkých etáp jeho prítomnosti na území Spoločenstva vzťahujú požiadavky systému záruk podľa hlavy II kapitoly 7 zmluvy. Členské štáty sa tiež nabádajú, aby do návrhov zahŕňali odkaz na platnú dohodu medzi Spoločenstvom, Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu a daným členským štátom o uplatňovaní systému záruk, ako aj na všetky dodatkové protokoly.
10. Členské štáty nesmú do návrhov dohôd alebo zmlúv zahŕňať ustanovenia, ktorými sa prevádza na druhú zmluvnú stranu alebo strany vlastníctvo osobitných štiepných materiálov, ktoré sú majetkom Spoločenstva podľa hlavy II kapitoly 8 zmluvy.
11. Členské štáty zabezpečia, aby ich návrhy dohôd alebo zmlúv neobsahovali ustanovenia, ktorými sa transfer akéhokoľvek tovaru alebo výrobkov uvedených v prílohe IV k zmluve vnútri Spoločenstva na akýkoľvek účel podmieňuje tým, aby ho najprv schválila druhá zmluvná strana alebo strany návrhu dohody alebo zmluvy, alebo ktoré bránia súladu s pravidlami spoločného jadrového trhu.
12. Pri rokovaní o návrhu dohody alebo zmluvy členské štáty zohľadnia prípadné dohody uzavreté medzi Spoločenstvom a druhou stranou alebo stranami návrhu dohody alebo zmluvy. Odporúča sa, aby v znení návrhu dohody alebo zmluvy oznámeného Komisii uviedli výslovný odkaz na príslušnú dohodu Euratomu.

ČASŤ IV**Posúdenie oznámenia Komisiou**

13. Po ukončení posúdenia Komisia dotknutému členskému štátu predloží pripomienky. Tie by mali konkretizovať, ktoré ustanovenia návrhu dohody alebo zmluvy bránia uplatneniu zmluvy v zmysle článku 103, a prípadne by mali odkazovať na konkrétne kapitoly zmluvy, ako sa stanovuje v časti III tohto odporúčania.

ČASŤ V**Nadväzujúce kroky na posúdenie Komisiou**

14. Členským štátom sa odporúča, aby po uzavretí návrhu dohody alebo zmluvy oznámeného podľa článku 103 Komisii oznámili konečné znenie uvedenej dohody alebo zmluvy, ako aj akékoľvek následné vyhlásenie alebo dohodu v akejkoľvek podobe predložené jednou či oboma stranami o ich výklade alebo vykonávaní.
15. Aj keď Komisia po tom, čo jej bol oznámený návrh dohody alebo zmluvy podľa článku 103, nenájde žiadne prvky, ktoré by mohli brániť uplatňovaniu zmluvy, neznamená to, že táto dohoda alebo zmluva by nemohla viesť k porušeniu práva Euratomu.
16. Odporúča sa, aby členské štáty Komisii na jej žiadosť poskytli informácie o vykonávaní alebo výklade akejkoľvek dohody alebo zmluvy, ktorá patrí do oblasti pôsobnosti zmluvy a ktorá je v platnosti medzi nimi a tretími štátmi, medzinárodnými organizáciami alebo štátnymi príslušníkmi tretích krajín.

Toto odporúčanie je určené členským štátom.

V Bruseli 4. apríla 2016

Za Komisiu
Miguel ARIAS CAÑETE
člen Komisie
